

Distinctio xix de professione sacrali in conpartione ad suscipientes.

Dicitur ostensus est quae sint claves apostolicae. *Et* Super determinavit magis clavis usum et subiam. *Hic* determinat quando isti claves et quibus dantur. *Et* habet hec ps duas. In prima ostendit quae clavis scientie non datur ignorantibus et insciis. In secunda quae utrum probat ligadi et soluendi comparet malis. *Ibi*. *Lungo* ista

Determinat quae iste claves et quibus dantur. *O*ndes quae clavis scientie non datur ignorantibus et insciis.

DI-XIX.

Dicitur ostensus est quae claves apostolicae et quae ea per usum superest intestigare quae iste claves dantur et quibus. *D*ant hec claves mysterium episcopatus alicuius promotoe sacerdotij. *S*ed enim recipit ordinem sacerdotalem. *S*ed et has claves recipit. *S*ed non ut et os soli sacerdotes has claves habeant; quod plerique autem sacra ordinatio discernunt. *N*on o*s*ciam discernendi huius apostolus proco*se*cratorem ea caret. *S*acerdos alio*s*ane dicit quod altera clavis illarum. *i*sciam discernere claves non est huius o*s*cias sacerdotes verbi dole*re* est atque lugere. *B*eziz scias dicitur dicitur. *A*lti*re* cuiuslibet discreti atque sciae que eminere dicitur discernendi exortes sacerdotij gradum recipere plenius. *V*ita et scia eo indigni quod nec autem sacerdotium nec proco*se*cratorem huius discernendi quod ligadi sunt vel soluendi. *T*unc illa clavis in proco*se*cratorem non recipitur. quod scia caret. *Q*ui vero autem sacerdotium scia discernendi possit sunt. *I*llis habeant discretos non tamen in eis est clavis. quod non valent ea claudere vel apire. *T*unc cum promouentur in sacerdotes clavis discretos recte dicunt accipere. quod etiam hita discretio augeretur et sit in eis clavis. ut ea inter valent ut ad claudendum vel aperiendum.

Querit utrum prae*dicti* ligadi et soluendi comparet malis. *E*t ponit opinionem falsam quod claves illis solis processantur quae huius doctrinam et vitam apostolorum suam.

Clavis ja*ct*at non o*s*cias sacerdotes illas duas claves habentes quod scia discernendi plerique caret. *S*ed alio*s* i*potentia* ligadi et soluendi quae utrum o*s*cias sacerdotes ea habeant. *Q*uidam enim hoc prateputatur illis solis esse processas. quod doctrinam sit et vitam apostolorum suam. *I*llas enim claves permisit dominus petrus et imitatorib*us* eius tamen ut aiunt. *Q*ui etiam auctoribus viunt in munimentu sue. *A*ug*ustinus* in libro*Opinio*n*is*. *H*oc enim dicitur *Augustinus* sensisse vobis super*dictum* ait de baptismo. *R*emissionem proctorum vel per seipsum facit de*bet*. vel per communione. *E*xodus. sanctis. *I*dem super*rodum* vobis de lamia aurea legi*xxviiij*. *E*rat autem lamia aurea spin fronde sacerdotis. *H*inc significat fiduciam bone vite. quam quod perfecti non significatio*n*is est. *S*ed sicut sacerdos habet soli propter auferre Gregorius in proposito. *I*te Gregorius. Illi soli habent in hac carne positi tractatu*m* testate ligadi et soluendi sicut scilicet apostoli. quillo*r* exempla eu*angelio* sicut doctrina tenet. *I*te ex dicto Gregorius. *H*ec propt*er*as rum. soli petro processantur et imitatorib*us* petri. *M*anu*q*ue vestigia petri i*mit*ata*re*. habent recte ligadi et soluendi

constet non omnes tamen. *E*t hec secunda pars habet tres. In prima ponit et innuit opinionem falsam. *I*mo hereticum. quod claves in illis solis sunt qui habent doctrinam et vitam apostolorum seruantur. In secunda ponit opinionem vera*m* quod sunt in quolibet sacerdote. et r*es*pondet false. et innuit eam ibi. *A*lius autem videt quod et mihi placere. In tercia vero ipsam defendit a quibusdam qui vident ipsam ostendere falsam. ibi. *P*remissio sententie qua dicitur. *Et*.

pratice. *I*hesus aliis*q*ue testimonios inituntur quod assertur pratice ligadi et soluendi illis solis processas sacerdotibus quod vita et doctrina possint sicut apostoli.

Iponit opinionem veram quod claves sunt in quibusdam sacerdotibus. et respondet opinioni false.

*A*lius autem videt quod et mihi placere fateor. *C*uncti sacerdotibus quod hanc clavis dari scilicet ligadi et soluendi sunt non esse recte et digne habent nisi quod vita et doctrina apostolica fuat. *N*ec permisit auctores malos sacerdotes hanc pratepet negantibus. sed illos solos digne ac recte hac pratepet vita significat quod prodicti sunt vita et doctrina apostolica. quod soli ipos apostolorum imitatores digne recteque possint ligare et soluere. *E*t propter tantum vel processos in quod habent spissitudine et recte fit remissio vel retentio processorum. *F*it enim et pillos qui sunt non sunt digne vel recte. *D*icitur. *O*ne*m* omnes ei*s*ed beans*dicti* digne posse etiam per indignum ministrum sacerdotem. *Q*uo*d*o*rum* hoc pratepet habent o*s*cias sacerdotes. *I*hesus habebat populo*rum* testimoniis super illum locum euangelium. vbi dominus dixit pe*ter* te*re*ligare. *T*ibi dabo claves regnum celorum. *T*unc habuit inquit di*ctum* eadem alii iudicari*rum* pratepet apostoli huius et o*s*cias ecclesia in episcopis et presbyteris. *S*ed petrus enim specialiter accepit. ut o*s*cias intelligat quod quicunque ab unitate fidei et societate ecclesie se lepauerit. nec a processis soli in*ter* ce*re*bus per*mit*etur. *I*te*re* sacerdos etiam si malere sit gloriam tu*rum* transfundit per suu*rum* dignitatibus officio. *A*ug*ustinus*. officidic*re* dices. *D*ictum est a domino in numeris ad moysen et aaron sacerdotibus. vos ponite nomine meum super filios israel. ego dominus beans*dicti* eos. ut gloriam traditio per misericordiam ordinati transfundat homib*us*. nec voluntas sacerdotum obesse vel possit. sed meritum beans*dicti* transfundit possent*ur*. *Q*uanta autem sit dignitas sacerdotalis gloria dignis officiis et ordinis hic aduertam*ur*. *A*ug*ustinus* in libro*li* quod dicitur. *C*um enim proposito utrum non tifex anni illius ut et veterem. *T*unc dicere falsus testamentum quod sic proposito et tertio firmatur. ipse dicit a*pro*posito in *Job*. *X*iii*versus* tercic*ed* et proposito. *g*eneri peccauit die*dicto* non prophetauit. *I*te*re* tamen ipse est in dei intellectu*rum* de salute corporalitatis est autem illud fuisse falsum. *E*t dicitur quod in proposito one illa duo est considerare. scilicet vobis cogitationis in*ter*mis

Liber

terioris. et vobū exteriores hoīs. In vbo autē ipo interio-
ri ē considerare duo. scz p̄missionē vel inspiratōz. et p̄
imissionē. vbi immissi dijudicatoēz. q̄ fuit ab intellectu cay
pbe. Et cū vobuz haberet duplēcē intellectu. s. carnalē et
spūalē. spūscrus imisit fm intellectu spūalē. et ipē intel-
lectu fm carnalē.
Et fm bunc du-
plēcē intellectu
vobuz exteri⁹ du-
Esici⁹ supplicē facit intel-
leuiticu⁹ ligeti⁹ i⁹ audiro-
rit. Unā carna-
lē in iudeis. Et
aliā spūalē i⁹ xp̄i
antis. et fm p̄mū
intellectu nō fu-
it vobū pp̄bētati
onis s̄z spirati
onis. et sic intel-
lererit iudei cō-
spiratores. Se-
cūdū vbo scđm in
tellectu vobuz fu-
it vez. pp̄bētia
sacra fuit xp̄ia /
nis. vñ pp̄bēta-
uit nelcīs quid
diceret. q̄tus ad
vez intellectum
scđm quē inspi-
ratū fuerat vobuz
Et fm duplēcē
intellectu dī ver
bi illud fuisse fa-
ctū spūsceti vel
male voluntatis
i⁹ iūs p̄ficiis.
2b **G**o null⁹ of-
ficio sacerdotis
vti dī nūl̄ inu-
nis sit obiliſtē
Lōtra. q̄ fm b
cū null⁹ sit q̄ ca-
reat venialibus
Aphala. ii. null⁹
deberet ab
eis absolvi. Si
tu dicas q̄ intel-
ligit dī mortalib⁹
Ezec. xiiij. Lōtra. sacerdo-
tē. q̄ h̄z curā aīaz
stingit peccare
mortalit. et tñ re-
nē penitens au-
dire. et null⁹ pec-
cat factēdo illud
ad qd̄ tenet. q̄ n̄
peccat mortalit
H̄c absoluto fructuosa et utilis fieri p̄t sine grā gratū
faciēt. ḡ n̄ opter q̄ sit in grā. nec tenet erḡ h̄z suū esse/
cū. B̄. d̄. q̄ absoluere hoīem et mortalib⁹ est iudicare
hoīem in sp̄ccu dei. fm at oī foī nūl̄ dignē iudex
est q̄ re⁹ est et in eadē dānatoē. iō dico q̄ sacerdos q̄n ab
soluit penitētē tenet de culpa sua penitētē. alioq̄n indi-
gne sacramēstrat. iō graui⁹ peccat q̄n q̄ alter iudicat

Quartus

Seipm̄ adēnat. Qd̄ ob̄ de venialib⁹ valer. q̄ nō est ibi
iudicū. Qd̄ ob̄g facit qd̄ d̄ d̄om̄ ḡ v̄ez ē h̄z nō oī mō
q̄ d̄. Qd̄ ob̄g fructuosa ē. d̄d̄om̄ ḡ v̄ez ē l̄uscipiēt. sed
dānosa ē abſoluēt ſic admistrāt. p̄pt̄ ſc̄pt̄ū ſacri.
C Judicās c̄m̄ aliū q̄ iudicād̄ c̄. ponat ḡ b̄g sacer. 3

cant non vivunt. quō per eos
grā bñdictōis trāfundit. Szil
lud capitulū. maledicā tē. qdā
referunt ad hereticos. q ab ec-
clesia p̄cisi sūt. t ad exēcīcato-
nes. q̄z bñdictōes sūt maledictio-
nes. his q̄ eoz sequūs errores.
Illiud hō alterz. s. viuiscat tē. su-
per oēs illos sacerdotes expo-
nūt q̄ absq̄ clauē sc̄e. et forma-
bone vite p̄sumūt ligare v̄l sol-
uere. **Szil** null⁹ officio sacerdo-
tis v̄ti dñni si munitis sit ab illis
q̄ in alijs iudicat. alioq̄ seipm
p̄dēnat. Qualē aut̄ opteat eē q̄
alioz iudex p̄stituit. Augu-
describit ita dicēs. Sacerdos cui
ois offert p̄ctō. an q̄ē statuif
ois languor. i nullo eoz sit iudi-
cad. q̄ in alio iudicare ē. p̄mpt⁹
"Judicās cī aliū q̄ est iudicād".
p̄dēnat seipz. Lognoscat ḡse t
purget in se qd̄ alios vider sibi
offerre. Lauseat v̄t a se piecerit
q̄cqd̄ i alio dānosū repir. Alad-
uertat. q̄ q̄ sine p̄ctō ē p̄m" illā
lapidē mittat. **Jō** ei liberavit
peccatricē. q̄n erat q̄ iuste. p̄ij
ceret lapidē. Quō lapidaret. q̄
selapidādū coḡserer. Null⁹ ei
erat sine p̄ctō. i q̄ intelligis oēs
fuisse reos. Hā venialia remit-
tebanz p̄ ceremonias. Si qd̄ḡi
eis p̄ctū erat. criminale erat.
In hō ḡ patētissimū ē crimen sa-
cerdotū t detestabile. q̄n p̄us
se iudicat t alios alligat. Lause-
at spūalis iudex si nō cōmisit
crimēne q̄tie ita nō careat mu-
nere sc̄e. Opterat sc̄iat cognoscere
q̄cqd̄ iudicare. Judicia
ria enim p̄tās hoc postulat. vt
uera absoluit. si cōtrito adest. sed si v̄lē
certitudinē vult alijs sacerdoti p̄cīm
t hoc dico ad maiore lēcuritatē habendam
D Ideo enī liberavit peccatricem. q̄ non erat qui iu-
stē p̄cīter lapidem. **L** ontra sc̄om hoc videtur ḡl s̄ cerebā.
la peccatricē non fuit liberata ex misericordia. sed qd̄no 4
aderat humana iustitia. **I** tem esto oī p̄lēas.

se malus. qro a
te virū tenet sib
ditos corrigere.
constans ēg nō
est absolvit a rē
tione. q si facit h
nō peccat ex hoc
R. dōm q dui
plex ē correptio
Unaq modi in
creparōis argu
tōnis. et talis ar
guit p modū su
pioris. et q sic ar
guit alii peccat
q qd facit. non
vrdz facit. Sed
si interior sit ma
licia peccat. si ex
terior supbiēdo
peccat scādalizā
do. Et iō ad h q
licite corrigat te
netur primo de
oculo suo trabez
ejcere. alioqñ or
dinē correcciois
guertis. Alia ē
correccio p mo
dum supplicato
nis et ammoniti
onis. tbc pē ee
bonoꝝ etiā ma
loxiꝝ aut loquitur de pma et non de secūda. Qd obq/
cit de muliere pater. q ille modus corripiendi erat per
vindictam. Qd obq ideo liberavit. re-dicēdum q ideo
nō dicit finē. q ille fuit sue misericordia abundantia. sed po
tius viam et modū ad ipam liberādā insinuat. De cor
reptione hō fraterna hoc norandū q tunc tenet hō cor
rigere qui vider frēm grauter peccare. et credit p̄babili
ter q debeat pdesse et nō obesse. hoc tamē caudēdū ne q
formari sibi conscientia stultam ex modica cōiectura
e Diligenſ ergo inuestigator sapienter interroget. I
Ex hoc videtur q ad confessōrē genit pscrutari sc̄ientias
alienas. Sz d̄ru b̄r in ps. leit. scrutari sūt inq̄t inqui
tates. defecerūt sc̄ientias scrutinio. Itēz. deit. xxvij
cum repetis a p̄ximo tuo rem aliquā quā tibi d̄z. nō in
grediaris domū ut pignus auferas. sed stabis foris. et
ille tibi p̄fere qd habuit. ergo nō videt q homo interi
us debeat ad secreta cordis ingredi. Itēz. hōz petō
rum ruminatōne frequenter feror. oritur cōcupiscētē in
q̄rente. et generat cogitatio mali i audire. ppter qd eti
am freqūter ortingit cu in titulari ad sc̄iedū sc̄ia expen
tie. g re. R. dōm. q absqz dubio opter. ipm confessōrē di
ligentē esse in inuestigando. Et rō huius ē. qm ipse iudex
est. et iudex diligētē inquirere d̄z cause veritatis. marie
q̄t dubia apparet. fm qd. Job. xxix. causā quā necie
bam diligētissime inuestigabā. In talibꝝ aut inq̄stōibꝝ
cauendū est sugliua curiositas et negligētia. Quedaz
ēni sūt q nō d̄z inq̄rere in speciali confessōrē. sicut sūt p̄ca
mēd̄s et enormia. et cōtra naturā. et de talibꝝ intelli
git illibꝝ puerb. xj. inuestigator maloz opp̄metur ab eis
Etrato huius ē. q̄t frequētē addiscit penitēs qd non
houerat. et p̄sigit ipm confessōrē in talibꝝ p̄cuti. et iō n̄ d̄z

sibi faciat. rescindēda est spes
ista. Si hō locē vbi ista n̄ p̄cur
rant. restitui p̄nt q̄ peccat. Ex
hijs satis ppndit q̄lis debeat
esse sacerdos q̄ alios ligat et sol
uit. discretr̄ sc̄z et iuss. alioquin
mortificat sepe aias q̄ nō mori
unt. et viuificat q̄ nō viuunt. et ita
incidit in maledictōis iudiciū.
Illiud aut̄ malachie. s̄ maledic
cā b̄ndictōibus v̄ris. s̄ue super
hereticos tñt excōicatos. s̄ue
sup oēs sacerdotes q̄ vita et sc̄ia
carētes b̄ndicere p̄sumūt dictū
accipiat. sic intelligi p̄t. maledi
cam b̄ndictōibꝝ v̄ris. i. his q̄ in
eis b̄ndictōibꝝ possidet. q̄ faci
am ea cedere i vobis maledic
tionē. nō in b̄ndictōz. Quia et
si b̄ndicūt sc̄is. nō h̄ faciunt ex
hō corde. et iō eoz b̄ndictio eis
vertit i. maledictionē. Elīma
ledicā benedictōibꝝ v̄ris. i. qd a
vobis b̄ndicīt a me erit maledi
ctū. q̄ b̄ndicūt inique agētibꝝ⁷
adulantur q̄ peccatibꝝ dāmo
dodiuites sint.
talibꝝ q̄rere n̄l i
generali et q̄si de
login q̄p q̄ldam.
circū locutōes.
vt si fecit q̄ p̄fit
tur intelligat. si
nō fecit nō addi
scat. Itē hui⁹ res
signatio est Jui
dith. vii. vbi d̄z
vos aut̄ nolo vt
scrutamī archa. Adala. ij.
nūmeū. Judith
p̄fessio interprē
tur. et b̄ dirit saz
cerdotibꝝ rep̄v
mens curiosam
in q̄sitionē. et iō
q̄ a longinq d̄z
esse d̄. Job. xxvij
obstetricāte ma
nu educt⁹ est co
luber toruosus
Elīa hō sunt in
q̄renda. s. trans
gressio. x. p̄cezel
ptoz. cōmissio.
vij. capitaliū. ab
usio. v. sensu. et
de his p̄o q̄rere.
q̄n videt negli
gentē vel ignorā
tem esse ipm pe
nitentem. Hoc aut̄ semp̄ ē attendendū ut inquisitio cō
ferat statui penitentis. Ideo dicitur puerb. xvij. Ju
stus in p̄ncipio est accusator sui. venit amic⁹ eius q̄ in
uestigavit eum. Et cum magna prudētia oportet hoc
facere. et ideo necesse ē confessores esse discretos. Unde p
uerb. xviij. Sapiens sibi videtur vir diues. paup̄ aut̄
prudens cum scrutabatur. f Cum enī tot sūti q̄ la
buntur ut p̄stīnam dignitatē. re. Ut dicit male dicēt
q̄ deferēdum ē multitudini. et vbi muletudo ē in causa
oportet rigor distractabere. ergo magis restituēdī sūt in
gradū p̄stīnum q̄ si pauci essent. Cōtra ius dicit eos
et amouēdos. g q̄ restitut facit h̄ ius. ergo agit iniuste
R. dōm. q̄ i talibꝝ q̄i crīmē q̄ue ē vel enorme. amoni
to sacerdotum ab officio ē de cōfitate iuris trigoꝝ. Sz re
stitutio ē de iuris relaxatione. In relaxatione aut̄ ad
hoc q̄ fiat. consideranda ē in eo qui facit potētia. ut sit
talis q̄ supra ius possit. et non sit illi iuri subiectus. et in
eo cui sit causa ydonea. sz. necessitas v̄l v̄tilitas. ali
oquin non dispensatio sed dissipatio debet dici. Et q̄
mā dñs papa non ē subiectus constitutionibꝝ patruꝝ.
sed sup om̄es ē. ideo p̄ i eis dispensare et tūc b̄n facit q̄n
necessitas vel v̄tilitas hoc requirit. In mandatis vero
decalogī nullo modo p̄t. quia ipse ē subiectus eis. ideo
dispensatio ita consuetūt dissipatio. dispensatio cōiuris
relaxatio. facta cum cause cognitōe ab eo qui h̄z ius di
spensandi. Unde dispensare dicitur quasi diuersa p̄e
fare. et ideo in eis que statum ecclēsie decolorant dispe
sandū nō ē. et in eis qui nitūtūr ius infringere. et b̄ est
quādo multis conceditur q̄d paucis esset cōcedendum
et q̄n sic accipit. nō sit sibi de gra. sed tanq̄ si esset de ius
re cōdi. et in talibꝝ loquitur auctas p̄iūs posita.

Liber

H intelligentia butus pris in qua m̄ dicitur
nam quibus dant claves. et quo. tria queruntur.
Primo queritur quibus dant claves. Secun-
do queritur qm̄. Tertio sup quos vel in quos ministri
q̄ claves possunt. Circa p̄m̄ queritur duo. Primo q̄
ritur. vtr claves dare sint sacerdoti legali. an soli sacer-
doti euāglico. Secundo. vtr i prāte claviū cōmunicet
bonus minister cū malo ministro.

Quesitio i. a

Utrum sacerdos legalis habuit claves. Et q̄ sic videt
q̄ sicut legis periti instituti fuerūt ad populū docendū
ita sacerdotes ad sanctificandū. sicut pater q̄ rotū leui/
scīcū. et in exo. sed legis periti in veteri testa. accepérunt
clauem scientie ad peragendū suū officiū. q̄ et p̄tī rōne
sacerdotes legales ad suū. Minor pater h̄ q̄ dicit
Luce. xij. et vobis legisperitis. ve q̄ tulitius clavem scī-
tie tē. **I**te clavis ē sequela ordinis sacerdotalis. sicut
melius lā parebit. sed sacerdos legalis habuit ordinem
et p̄ficiatū fīm̄ p̄tī. Hebre. v. nec quisq̄ sibi sumat
honorē. sed q̄ vocāt̄ a deo rānq̄ aaron. q̄ cū habuit p̄m̄
cipale. videtur q̄ etiā habuit annatum. **I**te clavis ē
auctoritas discernēdi et ligandi et solvendi faciēdo recō-
ciliatiōnem peccatoris cū ecclēsia. sed hoc totū fuit i sa-
cerdote summo in ve. testa. quia ad ipm̄ p̄tinebat lepro-
sum indicare et expiare. sicut dī Leuit. xij. q̄ habuit clau-
sem. Si tu dicas q̄ illa erat p̄tī carnalis. sicut expia-
tio et ipa lepra. Cōtra. a lepra nō potuit mūdare corpora/
liter. ergo si expiabat aliquo modo p̄ sp̄fitione. sicut
ibi ponitur. ergo expiatio illa erat sp̄fitalis. **I**on-
era. claves sacerdotales sūt ad apericendū regnū celorū.
sed regnū celoz nō fuit aptū ante mortē xp̄i q̄ claves aī
mortē christi fabricate nō fuerunt. ergo ne aliquis eas
potuit habere. Itē p̄ claves istas sp̄iales reconciliatur
q̄ dū solvit et ligatur. Sed reconciliatio fieri nō po-
tuit nisi p̄ mediatorē. mediator: aut vñus tātū est. sc̄z.
christus dīs. ergo ante aduentū ipiū haberī nō potu-
erūt. Item lex moysi carnalis dī ab aplo et lex occi-
dens. sed ista p̄tī est sp̄ialis. et ad vñusfigandū vel ad
p̄ficiendum in vita. ergo talis p̄tī claviū nullo modo
legi illi cōperebat. **I**ps. dīm̄ q̄ aliqui doctores dicere
voluerūt q̄ p̄tī clavis fuit i lege moysi. et est i lege ḡre
sed differeret. Quia ibi fuit impfecta lex. et hec
p̄fecere. Ut sicut illa fuit impfecta lex. et hec p̄fecera. et hec
addit supra illā. sic clavis ad claves. Et sicut penitēcia
inchoavit in ve. et testamēto. et fuit ibi. ita et clavis fīm̄ cu-
ius arbitrium cōsumatur penitēcia. Et h̄ nituit ostē-
dere q̄ hoc q̄ sacerdotib⁹ cōmissum fuit p̄tī peccatib⁹ per
ignoriam sacerdos imponeret penam iuxta mensu-
ram delicti. sicut dī Leuit. v. et illud fuit quoddā lig-
re ad penā. nō ramen p̄fēcra habuit p̄testatē. q̄ nō po-
terat soluere remittere partē pene. et hoc quidem ha-
bent a christi passione claves i no. le. et p̄ hoc respodet
fī illos ad obiecta vtriusq̄ p̄tī. ut parerint uenient.

Alia opinio est ut credo p̄babilior. q̄ potestas claviū
p̄p̄ est sacerdotis euāglico. nec i lege veteri fuit i cho-
rea. sed magis figurata. et illud apparet clavis si respici-
atur ipiū essentia. origo et similitudine. Clavis enī p̄tī sp̄ia-
lis est. que est aliqd̄ dari aī i signatōne. q̄ signat̄ ca-
ractere sacerdotali. et qm̄ lex illa non sp̄ialis sed carnal
dicit. ideo nō cōperebat ei sed noue que ē lex sp̄ia. Si
militet p̄b̄ si respiciatur clavis origo. Lūz enī triplex
sit clavis. vi i p̄cedēti. viii est. s. autoritatis excellētie
et ministerij. clavis ministerij descendit a clave auētis
mediatē clave excellētie. qm̄ et si dīs p̄ se deler culpam. et

Quartus

sacerdos aliquā pene p̄tem. xp̄s tñ fuit q̄ soluit debita
in passionē sua. soluit inquā debitrū ade. et tantus supra/
būdauit q̄ m̄stris cōicavit būtē soluēdi a pena. Sicut
p̄z si respiciat similitudine. qm̄ clavis ad aperiēdū est p̄ recōci-
liationē. et qm̄ in recōciliatiōne illa mediatozē hō q̄ tenet
locū rei. extēc potuit et debuit dari clavis. et q̄dē fact⁹ ē
hō. ve nos diuinitatis sue tribueret eē p̄tīces. et erq̄ p̄cū
um recōciliatiōnis fusum ē. et h̄ debuit ecī in noua lege. et
iō p̄mo dicitū est petro. tibi dabo claves. q̄ si an daicnō
fūlserent. Lōcēdē sunt iōnēs pbantes q̄ solū sacer-
dos euāglico h̄ claves. **I** Ad illud q̄ oī obi de cla-
ve scīcie. dōm̄ q̄ illa clavis scīcē dī clavis alta q̄ illa. q̄
illa fuit ad docendū ea q̄ iuris erant et legis. hec autē oī
dinat. ad dirigendū clavē porētē ligādi et soluēdi a pe-
na. et ita hec agit celū. sed illa agiebat ut aditū p̄pararet
ad sciētē. Lex autē noua coīcar ut cū veteri in scīcē. q̄
utraq̄ lex doceat. licet helari. ap̄ianū mīstēria legis et p̄/
phētōz. S̄ in redūdātē et copia ḡre et sp̄ialitē repte/
staria differebat. et nō valer illud. **I** Ad illud q̄ oī obi
q̄ est seqūa ordinis. dōm̄ q̄ sicut i lege veteri nō fuit clau-
sis ya sed figuratis. ita etiā et oīdo. Et h̄ patet. q̄ ver
ordo est q̄ verā offert hostiā et sacrificiū deo accē. et
h̄ est in nouo testamēto. vbi offerat vera xp̄i caro. In le-
ge ye. offerat caro bouis vel agni q̄ erat h̄us signum
I Ad illud q̄ obi q̄ habuerūt discernēdi auctarē et solū
et expiādi. dōm̄ q̄ illud erat carnale nō sp̄iale. Qd̄ obi
cit q̄ nō mūdabat ab iūdicia carnis. dōm̄ q̄ expiatio
et illa scīficatio p̄p̄tē nō erat carnalis nec sp̄ialis. si
guralis. vñ. nō siebat ad iūdiciā carnis vel sp̄ia. Sc̄re
dō. s̄ port̄ ad signādā iūdiciā sp̄ialē. Dicitū carnali-
s. p̄ eo q̄ de iūdiciā carnis certificat autoritatē iūdici
cio sacerdotis.

Quesitio ii. b

Utrum sacerdos cōmunicet cū bono in prāte clau-
is. an sit in solo bono. Et q̄ sit tñ in bono vr. In do-
nationē sūt p̄missionē claviū q̄ sacra ē petro. p̄mo com-
mēdatus ē petro. bear̄es symon tē. et post. ego dico tu-
bi tē. q̄ videb̄ si oīb̄ date sunt in petro. et ac. lunt pe-
tro rōne fidelis et bone et feliōis. q̄ ad illos solos dico
dar q̄ sunt petro siles et cīm̄ imitatores. Ad h̄us autē con-
firmat̄ adducit̄ verbū Aug. q̄ dicitur sup illud tibi
dabo. Sicut dictū est iude. pauges sp̄obifū habebūt
tē. gereti typum maloz. sic dicit̄ ē petro. tibi dabo clau-
ses gerenti typum bonoz. q̄ tē. Item Jo. xx. vbi primo
date lunt hec claves dī. Accipite sp̄m̄tētē. q̄ remis-
ritis petā tē. q̄ si an donationē p̄tī dedit sp̄m̄tētē. q̄
nō h̄nt sp̄m̄tētē nō h̄nt p̄testatē claviū. s̄ malī nō h̄nt
sp̄m̄tētē. q̄ tē. In h̄us autē affirmat̄ adducit̄ glo. Aug.
ibidē. Ecce charitas. q̄ diffundit̄ q̄ spiritū sanctū in cor-
dib̄ eoz in q̄bus ecclās peccatoz dimittit̄. s̄ soli boni ha-
bent charitatem. q̄ tē. Ad h̄ etiā sunt multe auctoritates i
litera. Item hoc videtur rōne. quia bonus distribu-
tor nulli dāt aliquā potētā distribuēdi qui est oīo
indignus. Sed peccator in peccato existens indignus
est tam nobili potētā. s. soluēdi et ligandi. hoc aperi-
tum est. et deus hoc sc̄it. et ipē est qui hanc potētā triv-
buit. q̄ aut male donat dea sua. aut talis nō haber p̄
testatē. Item stultus esset rex qui clauen camere sue cō-
mitteret inimico suo. si ergo peccator inimic⁹ xp̄i est. cū
xp̄s nibil stulte agat. peccator ib̄ clavem camere sue nō
cōmitit. sed hec est clavis celi. q̄ tē. Contra. Math.
xxij. dicit dīs discipulus suis. lupia cathedralē moysi
sederunt scribe et pharisei. quocunq̄ dicerūt vobis ser-
uate et facite. constans est q̄ dīs loquitur de malis sic

vidē patet. et illis dicit reverētā exhibēdam et obediēti-
am. vult q̄ dñs etiā plāt̄ malis subesse bonos subditos
si q̄ p̄t̄ plāt̄ in nouo tūc in p̄t̄ claviū cōsistit. q̄
dñs vult hāc p̄t̄ malis cōmunicare. **I**te sicut clau-
vis ligandi et soluendi ē a deo. ita et clavis sc̄ie ē a deo.
Sed dñs clavē sc̄ie legi p̄t̄is dedit. qui mali erāt et
erāt mali vrebāt ut dicit̄ Lūc. x. q̄ nihil p̄hibet clavem
istā malis tribui. **I**te rōnevidet. q̄ grā nō trāfundi-
tur ab yno boē in altery ut in p̄cedentib⁹ v̄lū ē. q̄ ḡ ḡ/
tū faciens nihil facit ad h̄. q̄ i isto grā fiat. q̄ nec ad h̄
iste illi regnū aperiet. **I**te nihil refert ad hoc et alijs
cellarij claves gerat debito v̄trū ip̄e bibat. si sufficit q̄ o-
lijs administrēt. q̄ a simili videſ q̄ in hoc nullū p̄indicū
um generēt eccl̄ si q̄ h̄ claves celi. licet ip̄e nō habeat
sensū gratie et gusti. **I**te si nō haber clavē nīli iustus.
cum nemo nec te se nec te alio sciat v̄z sit iustus. nōmo
scit v̄trū soluat vel liget. an v̄trū sit solutus vel ligatus
q̄ dubitatio maxima et p̄plexitas in ecclesia dei relinquitur
quod ē cōtra bonā iustitiae ēmē eccle. que dñz ē fundata
in fundamēto veritatis eternae. **I**te si p̄t̄s clavis seque-
tur sc̄itiae. cum rota die fiat trāsmutatio ēsc̄itiae. q̄ il-
le qui est minus sc̄ius sit magis sc̄ius. et eōverso modo
subdit fieret platus. mō platus subdit. q̄ nulla stabili-
litas esset ē eccl̄. q̄ abhorret fides retro. **P**ro dñz
q̄ est loqui de collatōe clavis alij quāntū ad ea q̄ sunt d̄
necessitate. taliter q̄t̄ ad ea que sunt de idoneitate. Si
loquuntur q̄t̄ ad ea que sunt de necessitate. sic ad esse
clavis sufficit donū sp̄ūlēt̄ fm̄ grām grātia dātam. hec
sunt in fallibiliter et fm̄ diuinā iustitiae ēmē datur omni
suscipiēt̄ ordinis sacrūm. sive sit bon⁹ sive sit mal⁹. **R**ō
aut̄ bū ē. q̄ donū grātia gratis date nō repugnat ini-
quistari q̄ simul fecit cū ea. sicut p̄ter in sc̄ia et alijs do-
nis. Et rursus. querit̄s nō repugnat v̄lilitati illi⁹ dō-
ni. sicut em̄ malus p̄dicator. h̄ p̄dicat et frequenter fru-
ctificat. ppter q̄ dñs noluit. p̄hibere cū qui in noīe cī
ēc̄iebat demona. q̄uis cū non sc̄eret. q̄boc erat ad
v̄lilitatē alioz. sic q̄ bonū illud grātia gratis date ordi-
natū est ad v̄lilitatē cōēm. et q̄uis nō valeat accipien-
ti. ramen valēt̄ alijs. ideo dñs qui in distributiōe sacra-
mentoz v̄lilitatem communem considerat. et suam in-
stitutiōem non retracat. malis confert istam potentiā
qui ordinati sunt fm̄ eccl̄ie catholice formam. **S**i er-
go quāntū ad id quod est de necessitate clavis. sive q̄n-
tum ad cī. sive q̄t̄ ad exēcutionē. cū nūlē erigatur ad
hoc nisi ordo et iurisdictio. et hunc dicit̄ donum grātia q̄
tis date. tam in bonis q̄ in malis est. **S**i autem loqua-
rebitum v̄lū officiū concurrat meritum. et auctoritas
p̄elationis debeat esse cum sanctitate. marime tale offi-
ciū et talis auctoritas competit ei qui habeat charita-
rem. Et hoc p̄ter. q̄ officiū illud est officiū me-
diatoris et reconciliatoris. et cum auro. ita sit iudi-
cariē potestatis. et nullus sit bonus mediator qui ē in-
imicus. nullus sit bonus iudex in ea causa in qua est re-
oponet ip̄m esse mūdū et sanctum. alioquin et si sit mini-
ster. non ramen est idoneus vel dignus. H̄is vīsa sa-
cile est respondere ad obiecta. **L**oncēdē enim sūt
rationes probantes claves esse in malis. **A**d autori-
tates autem in op̄ositū dissoluendas. dici potest q̄
loquuntur q̄t̄ ad idoneitatem. non quāntum ad ne-
cessitatē. Vel dicendum q̄ sicut supra dicū est ī ba-
ptismo. q̄ fides et charitas eccl̄ie operatur in baptis-
mo. collato a malis. quia confertur in forma eccl̄ie. sic
in propōsito est intelligendum. **A**d illud quod obij-
citur de bono dispensatore. q̄ non dat indigno potest

responderi. q̄ deus non dat ei ppter se. sed ppter com-
munē v̄lilitatē. et q̄uis malus nō sit dignus. p̄t̄ temē
esse v̄lilit. ideo cī fert. Ut dñm q̄ dñs hoc facit ad ostē
tendū habūdātā largitatis sue. qua solētū oīri facit
sug bonos et malos. **A**d illud q̄d ob̄t̄ de clave came-
re. Dicēdū q̄ si clavis talis esset natureḡ nec aperire.
nec aperire posset nisi amicis. secure posset talis clavis.
cuilibet dari. talis aut̄ ē clavis celi. ut patet ex dictis i
precedentibus.

QOnsequenter q̄t̄ ad secūdum articulū q̄
q̄n claves dentur. Et circa hoc duo queruntur
Primo queritur v̄z claves denk in ordine. sc̄i
sacerdotali. Secundo. v̄rū contingat cas ab codez or-
dine separati. **Q**uestio I.

Līca quam ostendit̄ q̄ in solo illo ordine denk p̄mo
suēt̄ Amb. in libro de paradiso loquens de p̄t̄e li-
gādi et soluēdi. vbi dicit̄ hoc solū est p̄missum sacerēt̄ or-
bus. **I**te siug illud. tibi dabo cl. Olo. Hiero. habēt̄
iudicariā potestatē oēs apli. habet etiā omnis eccl̄ia.
etiā epi et p̄bri. sed omnis ep̄s ē sacerdos. q̄. **I**te
rōne videſ. quia p̄t̄s clavis apostolis data fuit. cum
dñs dixit Jo. xx. quoz remiseritis petā. tē. q̄ illis solis
assignatur hec p̄t̄s dari quibus hec verba dicuntur.
hec aut̄ nō dicuntur nisi solis sacerdotibus. q̄. **I**te
omis habens hāc potestatē mediatorē. et omis talis cō-
stitutio in hīa q̄ sunt ad deūz ut offerat dona et sacrificia
p̄ peccatis. q̄ ad cū p̄tinz hec potestas ad quēgriner la-
crificiū offerre. et hoc primēt̄ no. le. et ve. ad solos sacer-
dotes. ergo. **I**lōra Hiero. hostiarū inf bonos et
malos habentes iudiciū dīguos recipiunt et indignos
despiciunt̄. q̄ hoc ē officiū clavū sicut patuit ī ūcētib⁹
per glo. Marsh. v̄s. q̄. **I**tem rōne videſ. quia si ali
cui cōpetit dari claves. ei cōpetit q̄ haber officium oīri
orij. sed multo inferior sacerdotio ē oīdo ille. imē p̄mis
inter ordines. ergo tunc videſ ei dari p̄t̄s clavum.

Item exteriora que sūt in ordinib⁹. sūt signa inferio-
rum et sp̄ūlūm. quoniam sacramētū est inuisibilis gra-
tie v̄sibilis forma. ergo in illo ordine datur clavis sp̄ū
alis interius. in quo datur clavis materialis exterius
ergo cū ille sit ordo ostiarij. p̄ter z. **I**tem in omni
ordine ē aliqua p̄t̄s spiritualis. et illa potestas ordi-
na est sub sacerdotali per modum ministerij in ordinib⁹
inferiorib⁹. Sed nos videſ in curia regis et alijs
curijs claves nō dari principib⁹ et sūliarij. sed clien-
tibus et ministris. ergo videſ q̄ magis cōpetat hanc
clavē dari in traditione aliorum ordinum q̄ sacerdo-
tij. cum officium sacerdotis sit in p̄t̄s dñi ministrare
et gratissimū ei sacrificium offerre. **I**tem hoc querit̄
cum detur nouus v̄s ligandi et soluēdi dignitare
ep̄scopali. cū etiā ibi tradat̄ potestas et auctoritas p̄o-
tificalis. v̄trū tradatur ibi alia claves. q̄od si verū
esser. non ergo tātū due sūt claves. q̄d est p̄tra p̄detē
minar. **P**ro dñm. sicut dicit̄ sancti. et hoc etiā in
nuit ipse modus tradendi ordines. q̄ in ordine sacerdo-
tali clavū potestas confertur. huius aut̄ ratio est in
stitutio diuinā. Institutionis autem congruitate vi
dere possim⁹. quoniam hāc clavū seruato. h̄z officiū
mediatoris et officiū reconciliatoris. Medicato. aut̄ ē
inf deū et hominem. reconciliator. redūcēdo ad eccliam et
reconciliādo ecclia. Ad h̄ aut̄ ut possit cēmediator. p̄fē-
tus et compētēt̄ inter deū et hominem. oportet q̄ posse
habēt̄ offerēt̄ dona et sacrificia pro peccatis in q̄bus
deus placeſ. Ad hoc q̄ possit̄ reducere ad corp⁹ christi
mythicū. cuius caput ē ip̄e xp̄ū. oportet v̄t̄ recta sit

Liber

quartus

ordinata p̄tās. oportet q̄ habeat posse conficiendi sā
ecclasticū corpus xp̄i. h̄ aut̄ gr̄met ad solos sacerdotes. et
ideo mirabilis dei sapientia ordinatissimo mō ordinans
ecclasticas p̄tātes. h̄c p̄tātem ligādi et soluedi sol sā/
cerdotib⁹ comisit. et ita ordinī sacerdotali dāetur claves.

- Et qm̄ ep̄atus nō dicit nouū ordinēs qndā ordīs emi
nentia. d̄m̄ ē in eo nō dari nouā clavē. sed p̄tātem hm̄i
extendi et ampliari. ut sic p̄tate vltimē questū. Am/
pliatur aut̄ s̄uris d̄tōis ad corripēdū. in cui⁹ sig
nū baculus ei tradit̄ pastoralis. **A**d illud ergo quod
17 ob̄t̄ ostiarijs q̄ habet iudicium. d̄m̄ q̄ habere iudicium
et potestare ad repellēdū vel admittēdū est duplicit̄.
Tel ad ipā sacramēta et eoz efficacīa. ea quidē p̄t̄ op/
ter administrādo. et hoc qdē spectat ad claves celi. et
hec sūt claves de qd̄ loqm̄ur. **E**lia ē p̄tās admittēdū
et repellēdū ad locū vel ad loca sacramēta. sicut est ec
clētia. et hec spectat ad infūmū ordinē. hec aut̄ non dicit
clavis celi. sed magis p̄tās quedā respectu templi ma
terialis. et ideo magis p̄t̄ dici clavis excubatiū i custo
dīs sanctuarī. Et q̄uis aliq̄ mō sit hec potestas spūal
q̄. inestrōne officij. et ordinat ad spūale. tamē ex hoc nō
dicitur clauicularius celi nec ostiarius. Et q̄ b̄ potent
duo sequentia de clavibus et ostiario. q̄ aliam potētā
signat. nō illā q̄pdicata ē et de qua nūc agitur. **A**d illud
q̄ ob̄t̄ q̄ illa potestas ē infūmarū psonarū in curijs ho
minū. D̄m̄ q̄ nō est sile. q̄ hec d̄t̄ p̄t̄ p̄tātem respectu
boīm ostū ingredientiū. ex qua non acquirit aliquā excel
lētia. **S**z p̄tās clavū ē p̄tās respectu ingredientiū ec
clētia et diuinū cultū. et ideo ille cui collata ē plena pote
stas sup om̄es constitutus ē. sicut beatus petr̄. Et q̄ p̄n
cipi collata ē p̄mo hec p̄tās. p̄t̄ q̄ nō vilitatis s̄ ma
xime nobilitatis ē. et ideo nobilitissimo ordinī competit.
et appetatur.

- Q**uestio 5. d
Utrū hec potestas comitetur inseparabiliter ordinem
sacerdotalem. Et q̄ sic videtur. quis siue nunq̄ iterat̄
ordinis iſtitutio. si nec iteratur verbuz in q̄ dāt p̄tās
clavū. q̄ sicut ille ordo inseparabiliter possidet p̄t̄ cō
cerē. videt similiter q̄ hec p̄tās. **H**ec p̄tās ista in ali
quo ē. et ɔstat̄ q̄ nō nisi in sacerdote. nō p̄m̄ carnem. sed
fīmāam. sed que scđm̄ aīam habetur. cū aīa sit incoru
ptibilis nō p̄t̄ auferri. vt patet in sc̄ierā et v̄tute. q̄ ral
p̄tās n̄ p̄t̄ auferri. **I**te si amittit̄. aut q̄ p̄p̄t̄ igno
rātiā. aut p̄pter maliciā. aut p̄pter subdit̄ carētā. Nō
p̄pter ignorantia hoc ɔstat̄. Nō p̄pter maliciā istud
ɔstat̄. q̄ mali habent. vt v̄sum ē p̄nus. Nō p̄pter sub
dit̄. q̄ si talis faceret carere clavē. tunc v̄tio
subdit̄ amitteretur claves. quod ē manifeste fallum.
q̄ r̄. **H**ec si aliq̄b̄ necessario ponit aliud. nō p̄t̄ aliud
auferri qn̄ ip̄m̄ auferatur q̄ ponit. s̄z aliquo sc̄o sacer
dote scđm̄ ecclē formā. statim haber clavē. q̄ remota cla
ve remouetur ordo. Sed ordinis character non p̄t̄ amo
ueri. q̄ r̄. **L**otra. h̄ ostendit̄ p̄mo de hereticis et sc̄i
maricis. q̄ p̄m̄ q̄ d̄t̄ in līa et haber in principio p̄cedē. di
stinc. nō p̄t̄ solvere et ligare. et tamē ordines habent. si
cū videātur magis elongari ab h̄ actu ipsi degradati q̄
hereticī. **H**ec ostendit̄ de anīa sepaata q̄ h̄ characterem
ordinis. et nō h̄ p̄tātem clavū. in patria enī cessat om
nis planis. q̄ nō videat q̄ inseparabiliter characterem comi
tetur. Si tu dicas mihi ad hec om̄es q̄ p̄dicti ba

vent potestatem sed nō executionem. hoc improbat tri
plici rōne. Prima est. q̄ illa p̄tās ē spūalis et actua po
testas enī dicit actua nō passiva. et itez ē in potentia li
bera. que sc̄z ē li. ar. qd̄ erit i acū qn̄ vult. q̄ impossible
est q̄ aliqd̄ habeat p̄tātem et nō habeat executionē qn̄ vult.

Hec frustra ē potentia quā nō cōseq̄t̄ur actus. q̄ si ta
libē potentia sine actu. frustra ē. Sed i op̄ib⁹ diuinis
nihil debet esse frustra. q̄ r̄. **N**ez si talis potentia nō
est i actu. q̄ ro vnde h̄ sit. Si q̄ p̄b̄t̄ vel superior. Sed
q̄ qntumcūq̄ superior. p̄b̄t̄. si q̄ s̄c̄t̄. fec̄t̄ ē de fa
cto. si bapt̄izat bapt̄izat. q̄ pari rōne si absolviat yl̄ li
ger absolviū et ligatū ē. qd̄ ē māifeste fallū. ḡredit̄ p̄m̄
q̄ tales nō bñt p̄tātem. et habent characterē. q̄ hec p̄tās
nō sequitur characterē inseparabiliter. **R**o. d̄m̄. q̄ sicut
de porciā vīsiū ē loqui dupl̄. vel q̄tū ad essentiā. vel
q̄tū ad v̄lū. Et q̄tū ad essentiā fūdatur hec potentia
radicaliter ē aīa. nec aīam deserit v̄n̄. Quātū ad v̄lū
h̄o exigit organū bñ dispositū et mediū illuminatiū. Sic i
ppositō ē intelligendū. q̄ si loquamur de potestā solue
di q̄tū ad essentiā. sic radicaliter est ē ipā onia. sicut et
character. nec videb̄ ab illo differre nisi p̄m̄ relationē qn̄
dam. et h̄ mō inseparabiliter se tenet cū sacerdotali ordine
Alio p̄missum q̄ loq̄ q̄tū ad v̄lū. et h̄ mō necrō reqr̄t
status viatoris. et suetas iurisditionis. Q̄ stat̄ v̄la
toris reqr̄t̄ p̄z. q̄ sicut rō mercēdī nō cōpetit charita
ti extra statū vie. sic nec p̄tās recōciliādī et sacra exhibē
di sive administrādī nisi ē statū ecclē militāris. et sicut
mortē dī. p̄tās v̄lū amittere ē aīa separa. Q̄ iter reqr̄t̄
iurisdition. p̄z sic. sacerdos enī ē mediator. et inq̄tū me
diator. inferior ē deo. et superior. penitēt̄. arbitr̄. iudic
bōni cōstitutus loco dei ad agiendū sive soluedū. et od
puniendū. talis aut̄ iudicatio nō ē sine aliquā iurisdi
ctione ē cū q̄ iudicat̄. q̄ nō nō p̄t̄ aliquā iudicare nisi q̄
iudet̄ ei. Ita si ab eo q̄ p̄t̄. et iō iurisdition ē tanq̄ v̄s
motiuū ip̄ius clavis suēman⁹. hac aut̄ deficiente q̄ cla
vē moueat̄. et si assit clavis nūq̄ apiret̄. et si amittit̄ hec
iurisdition. cessat clavis executio. **H**ec aut̄ amittit̄ du
pliciter. Tel ablatione subdit̄. q̄tū ad rē. et sic ē in
scismaticis. hereticis p̄scisis. fornicarijs notorij. exco
catis. et hm̄oi. Tel q̄tū ad ablatōem scđm̄ rem et scđm̄
spēm. et hec est in degradatis. quib⁹ sine spe recuperandi
auferunt̄. v̄n̄ hereticī et excommunicati dicūtur h̄c manū
ligatā. sed degradati amputata. ideo dico q̄ si clavis
q̄tū edē esse ordinē p̄sequit̄. et q̄tū ad executionē seq
tur statū et iurisditionē. et sic patet r̄sisio ad tria prima
obiecia de hereticis. de degradatis. et aliq̄b̄ segatis. qui
dicūtur nō posse. q̄ nō sūt ibi q̄ncrīta sūr ad v̄lū. et tamē
h̄t̄ potētā. sicut i aīa ceci ē potentia vīsiū. et tamē v̄lū
dere nō p̄t̄. **A**d illud q̄ ob̄t̄ q̄ ē p̄tās actua et libe
ra. d̄m̄ q̄ q̄tū sit actua et suba liberē agere. tamen
est ad alterū. et indiger debito suscipēt̄. v̄n̄ quemadmo
dum matrimonij et ex confitū liberō. tamen q̄ mater
nō est ydonea ad p̄rabendū cū filio q̄ntumcūq̄ cōlen
tiant̄ nō est matrimonij. sic intelligendū ē in p̄positō.

Ad illud q̄ ob̄t̄ q̄ frusta ē potentia quā nō conseq
tur actus. D̄m̄ q̄ si intelligat̄ de actu debito. p̄ loco et
tempore et oportunitate p̄t̄ bre locū. si aut̄ in alijs intel
ligatur multas habet instantias. Etiaq̄ q̄ tales p̄fōne
carent oportunitate ad actu. et si nunq̄ execant̄. non p̄
ter hec nōt̄ potētā frusta. Preterea illud h̄bū intelli
gitur de actu generaliter. nō de hoc vel de illo. quia non
oportet q̄ potētā exercari om̄es. sufficit tamē q̄ aliqd̄
faciat̄. ita q̄ nō sit oculos ē natura. et sic ē in p̄positō. q̄
et si nihil per illam potētām fiat exterius. tamē illa p̄

ecclae ornatū quantū ad bonos. vel in cōfusionē q̄tū
ad malos. **A** illud qđ erit ut q̄s aufer illi potest
executioz. dōm q̄ potest cōtraria sue supior p̄t ei au
ferre. Et si obvias q̄ nō p̄t auferre acū cōficiēti. dōz
q̄ nō est sile duplē ex cā. Prima ē q̄ nō p̄t rati aufer
re materia. et si posset pane de trinico auferre. tūc aufer
re potest. **S** hec auferre materia. i. subditos. supioz
em p̄as p̄t subditos eximere a p̄ate inferioris. et hāc
auferre auferre iurisdicōes. P̄terea in p̄ate cōficiē
di oēs pares sūr. q̄ bcc imēdiate daf per imp̄stōes cara
ceris. **S** in iurisdicōes in platiōe nō est equitas. et ido
i hmoi p̄t arceri. nō sic in alijs. Et hec ē rō quare boni
24 et religiosi sancti inclusi erā si sunt sacerdotes nō habent
executioes clavis in absoluēto et ligado. quia nō habent
iurisdicōem in alijs. et iō ab hoc actu phibens. Unū euge
nius papa. Placuit ne nulli monachos et remario au
su liceat pniam dare z̄. Rō aut hui⁹ phibitōis affig
nat. xvij. q. i. et in plurib⁹ decretis sc̄rō p̄im. habent m̄
sicut ibidē oñditur idoneitatē ex ordine et ex vite merito
q̄ adiūcea iurisdicōem q̄ djudicatio sacerdotalis exīt in a
cū. Unde. xvij. q. i. leo. papa. Monachi et in dedica
tōe sui presbiterat⁹ sicut et ceteri sacerdotes pdicandi.
baptisandi. pniam dandi. p̄tā dimittendi. beneficis
ecclesiasticis p̄fundi. rite p̄tē accipiāt. tamē executioes
sue p̄tēs nō habet nisi a populo fuerit electi. et ab ep̄o
et consensi abbatis ordinati. Ex hijs p̄z quādo hec po
testas daf. et q̄ nunq̄ quantū ad potestā auferatur. sed
solua quātu ad vnum.

Onsequenter videtur q̄d sacerdos q̄ in vnu po
test. eadē rōne potest et in omnē aliū. Lēuit. xij. dicitur
bomo in cuius cūte apparuit plaga lepre. adducetur ad
aaron sacerdotem vel ad vnu quemlibet filioz eius. ex h
pater q̄ quilibet sacerdos in veteri lege poterat iudica
re de oībus fidelib⁹ de populo isrl de quacunq̄ esset tri
bu. sed quod p̄cessit in figura debet sequi iu veritate. er
go videf q̄ mō possit quilibet sacerdos de lepra cuiuslib
er iudicare. Et multos foris hoc videf. q̄rmaiorē vnt
as in ecclēsia et quantū administrantes sacra. et q̄tum
ad charitatiſ ſide in q̄z tūc et z̄is erat. Sed tūc quod pot
erat. vnu poterant oēs. et in quē poterat vnu et omnes.
q̄ et mō dī ſeſ ſimiliter. **I**te dīs virtutē iſtam ſue po
tentia dedit p̄mis sacerdotib⁹. et fm̄ cōformitatē eorum
deſcedit in posteris. Sed dīs dixit generaliter Jo. xx.
q̄uā remitterit pec. re. et h̄ ip̄m sacerdoti. q̄ videf q̄ def
p̄as in oēs. ergo oēs p̄t absoluere. **I**te rōne videtur
q̄m ita videm⁹ in corporib⁹ q̄ ignis q̄ cōburit i vna ma
teria comburit et in qualibet ſimili et eiusdē ſpecie. et lux
que fugat tenebram de vno loco. ſimili et de alio potest
ſine instantia. q̄ parti rōne videf in p̄pōſito q̄ ſi alijs sa
cerdos p̄t absoluere vnu peccatorē penitēti. q̄ parti rōne
potit et quemlibet aliū cōlinile. **I**te videm⁹ in artifici
aliib⁹ clavis que vnu ſeram agit. agit et oēs per eum
modū ſacras. et cōduero multe claves ſimiles et quanti
tate et qualitate vna ſeram. ſi ergo debitu peccati est
conforme in oībus peccatorib⁹ penitentibus. et pote
ſtas aperiendi in oībo clavib⁹ ſacerdotalib⁹. q̄ p̄t in
vnu et in quilibet aliū. **I**te ita videm⁹ in ſugetib⁹

q̄ angelus ordinis inferioris p̄t purgari. illūtinari. et
pſtia a quolibet angelo ſupioris ordinis. q̄ ſi hec terat
chia illam unitas. cu ordō ſacerdotalis sit iup̄a laycos.
videf q̄ quilibet laiens a quilibet ſacerdote pſlit abiol
ui. **I**te iō p̄t absoluere oēs. cu tam pſlit vnu. q̄ro
vnde hoc sit. Aut em̄ eit p̄terē laxatione et corruptiōe
aut ex ligatione. qui ſugioz p̄as nō gmittit. P̄mo mō
non illud pater. Sc̄do mō nō debet. qui a bonu ē diffū
denū et multiplicadū et colendū. ergo nō est reſtricōe
da p̄as. ſita videf q̄ in vnu p̄t q̄ pſlit in omnes.
Lontra. xvij. q. i. nulli ſacerdotū licet parochianum
alterius aut abſoluere aut ligare. **I**te. i. t. q. i. nullus
alterius parochianū iudicare. ordiare aut et cōt. arep
ſum. qui a ſale iudicū aut ordinatio yl̄ exēdicatio nec
rata erit. nec vires vias habebit. **I**te in cōcilio gene
rali extra de penitentiā et remissi. ſi q̄s aliquā ex cā vo
luerit alteri confiteri in iām perat et obtinet a p̄pō ſa
cerdote. qui a ſliter vnu non poterit abſoluere vel lig
re. ſed nō quilibet ſacerdos eit p̄pō ſi ſi quis p̄pō di
citur q̄d conuenit vnu ſoli. q̄ non quilibet ſacerdos p̄t
quilibet abſoluere. **I**te rōne videf. q̄ nos videm⁹ i
ordinarie p̄dicatio. in rōnalibus. et in ordine cau
ſarū in naturalib⁹. q̄ relatio ſit vnu ad ſup̄mū gynū im
mediatū ita q̄ nō ſunt plura imēdiate respectu vnu. vnu.
Et hoc patet. qui a vnu eft ſpēs ſpecialiſſima vnu ind
vidut. ſimiliter eft in cauſis. ergo it ordo eft i ecclēſia de
ſcendendo et aſcēdendo fm̄ gradus a ſumō pontifice yl
q̄ ſi parochianū. videf tūc q̄ per vnu ſacerdotē. per
vnu archidiaconū. et vnu ep̄m. per vnu patriarchā re
ducat ad ſumō pontificē. ergo nō poterit fm̄ recū or
dinē plures ſacerdotes in vnu. nō ergo quilibet quencl
ber. p̄t abſoluere vel ligare. **I**te ita videm⁹ in ceter
cūrib⁹ ſunt ordines diſtincti. ut tribunus ſup̄ centu
riōes. et centurio ſup̄ quinquagenarios et cinq̄agena
rios ſup̄ decuriones. et decurio ſup̄ decē. q̄ ſunt ſub vnu
non ſunt ſub alio decurione. nec potest decurio cōpelce
re mī ſuos. x. et ſic de alijs aſcēdendo. ſimiliter partia
tione videtur q̄ nec ſacerdos alterius parochianū.
et ep̄a alienum ſubditum. **I**te ſi dyo haberent poſſe
ſug vnu q̄d poſſer discordare. poſſet p̄traria tubere. ſi ne
mo p̄t duob⁹ dī ſtria tubētib⁹ obtrpare rōnabilit̄. er
go poſſer in iſto ſubditio ſp̄lūtis generari. ergo fm̄ re
cū ordinē nō debet duob⁹ ſacerdotibus ſup̄ eius ſubdi
tu equalis p̄as dāri. q̄ z̄. q̄. dōm q̄ ſicur dicit Dy
nisiſ ſex diuinatatis eft media per fm̄. et ultima p̄me
dia pducere ad purgatōem. illuminatōem. et pſecrōem
Ideo ſicur videm⁹ in oībus ſue rōnabilitib⁹ ſue in
naturalib⁹ ſue in celeſtib⁹ q̄d ad hoc q̄ ſit cōco:dia
et decor:oz q̄ ſit ordo. ſic intelligendū eft et in ſp̄ualib⁹
p̄tib⁹ in ip̄a ecclē. vnu cant. vnu legitur q̄ terribilis eft
ut cōſtronū ſacieſ ordinata. q̄mā iſgitur ordo. atēdē ſi ſi
platōem et ſubiectōem. et p̄elatō atēndē ſi ascēdē ſi
descēdē ſi ſtatū ſi reducio ad vnum. et contra in deſce
dendo eft multiplicatio. Ideo fm̄ regum ordinem ecclē
ſie oportuit vnum eft platum p̄mū ſi ſup̄zemū in quo
eſſet ſtatus omnis prelationis ecclēſiaſtice. et quia in il
lo ſtatus eft rōnā in fm̄ ſi ſimpliſſimo in illo genere
ideo virtus in ea vnu eft. et ſolus eft inter prelatos q̄
habent plentitudinem potestatis. **I**tem qm̄ p̄ ſerces
ſum abvno ſit multiplicatio. et per hoc virtutis dimi
nuto. ideo quanto prelati alijs inferiores ſunt rāto plu
res ſunt et tanto minores habent p̄tē. ita q̄ ſtatus eft
in ſacerdotibus prochialib⁹ qui imēdiate gerūt p̄p̄lū

Liber

Quartus

curam. et isto iurisdictio artata est ad porciuncula determinata. et cuiuslibet commissa est sua portio summae ordinari one. et illa iudicatur esse melius sua. Et quoniam licet alij sacerdoti muterem manu vel falce aliena mellem. id ali us non habet potestate ei subditu absoluere nisi superius vel vicem habeat superioris. ut penitentiary dñi pape. et penitentiarum episcopi legari et pulegari. qd faciunt hanc auctoritatem. sicut nuncius a principe procedens potius in omnes subditos alij inferiores. Hec que est intelligenda sunt enim legem cœdem. qd in articulo necessitatis indulges recitando iuris cuiuslibet sacerdoti quemlibet absoluere si sit in ecclesiasticis unitate. Pro regula igit habendum est qd solus sacerdos proprius habet potestatis executionis suos exceptis quoniam casibus. Namus est si quis aliena in parochia sua deliquerit. Secundus. si mutauit ibi domicilium sicut est in scolaribus qd student parvissus. Tercius est si vagabodus. Quartus est si sacerdos ppbus sit in scuola vel maliciosus. et petit licentia vult adire peritiorum. Ultimus enim articulo necessitatis. et hoc in casu non oportet sacerdotem alienum esse licentiam. In alijs autem non oportet a sacerdote penitentis solu. qd ille non potuisse subditu licentiam. sed oportet esse licentiam ab ordinario. s. ab ipso epo. Locedende ergo sicut roes phantes qd non quilibet potest in quemlibet. Ad illud qd quod obire filius aaron. dom qd non est simile. qd ipsi israel aperte ynuis erat. et unus templi babebat. nec erat ibi regna tarrax sollicitudini sacerdotum commissa sicut nescius. et ideo oportet qd plures esse epog et plurim ecclias quarum quilibet haberet sua potestate. Ad illud qd obire de hoc quod dicit dominus quorum remiseritis. qd dom qd clavis sacerdotalis qd quis exstiterit et se indiferens sit ad omnes. tamen vis mortua bulus clavis que est iurisdictio. ut prius visum est. sed ne hz ad omnes vt in uno solo. et ideo ynuis solus potius omnes absoluere. quod ergo dominus credit clavis et haec potestatem. ipse plaus posuit ei executionem summae potestatis collatero et ieiunis successoribus. Ad illud qd obire qd ignis agit qd quodlibet combustibile. dom qd non est simile. quista est actio naturalis qd est summa necessitate. hec autem actio est spiritualis rationis. que qd attendit summa ordinatio. Ad illud qd obire de clave et scra. dom qd istud verius est qd adest virtus mortua qd clavis moueat. sed in alijs bus vis ista artata est. ut in sacerdotibus inferioribus. et aliquibus vis ista artata est. ut in hereticis et errorib[us] communicatis. in alijs quibus est amputata. ut in degradatis. Unde sic ubi non potest absoluere aliquis quoq manus est ligata simpliciter. ita in alijs non potest clavis claudere nisi le manus iurisdictionis valeat credere. Ad illud quod obire angelis superioris ordinis. dom qd non est simile. qd ierarchia angelica non potest cadere zelus nec controv[er]sia. p[ro] eo qd cordia in sublimibus est facta. non sic est in ecclesia. immo quilibet vult sibi ius alterius vendicare. id oportet potestas distinguere et limitare. Ad illud qd vel timo obire potestas non est artanda. Dicendum qd a ratio potestatis potest venire dupliciter. aut p[ro]pter defecum amoris. aut p[ro]pter conseruationem ordinis. Prima est inuidie et repugnac[er]bonitati. secunda est sapientie. et cordat paci et communii utilitati. et talis artatio sacra est in minoribus sacerdotibus regulante iure diuino. immo spiritus sancto parres et apostolos qui ecclesiam suam dauerunt ordinaverunt. et sic pars totum.

34 preter plati sui lnaz puidū. et discretū posuit sibi elige-
re confessore. et sic p3 q' subdicit pōt supiorē absoluere ip-
so volēte et eligēte. ac g' hoc se eidem in foro penitentia
subjiciente. Ad illud q' qd' obr' pmo q' relationis nō est
34 relatio tē. dōm q' verū e fm q' bmo. nec medit. q' medici-
fm q' bmo. nec iacerdotis sacerdos in qua nū talis. s.
inqua nū peccatoris. Ad illud q' obiecte de turisdictio
dōm q' platus dat ei turisdictōem in se ei subjicēto. et
35 si obiectat tē q' nō pōt dare quod nō habet in se. dōz q'
turisdictio et iubectio est ad al. ex. t. o. q' suis nō possit q's
sibipi c' subiect'. nūbil en p'f'ber ipm subiect' posse ali-
36 marime si est libe. et pratis. Ad illud q' obr' q' nō po-
test dare auctoritate excoicandi sc. dōm q' argumentuz
istud deficit dupliciter. Primum q'dem q' excoicatio ē p'
hoiem. sed absoluio. p' hoic. et bono nō pōt auctoritate
sua vti cōtra sc. q' suis possit p' sc. Amplius deficit. q' ali-
us modus turisdictiois requirit ad excoicardēz ad ab-
soluōem. Excoicatio nāz que respicit hoiem cōz. dic-
tio turisdictōem cōdem sup hoiem. s.
37 absoluōe dicit media-
tionem inter deum et hoiem. n. quo sc' hoīm sc' inferior:

Distinctio. xx. de confessione sacramenti q̄rtuz
ad oportunitatez tpias respectu pnie mortalium
in se.

Liendū est etiā q̄ tps penitentie est vſq; in ex-
tremo articulū sapia egit magister de confes-
tiō necessitate & absoluentis potestate. hec ē ter-
tia pg in qua agit de tgis oportunitatē. Et habet hec pg
duas. In prima agit de temporis oportunitate c̄tura
ad penitentiam mortalium. In secunda quantuſ ad re-

a *Si sic agis
dico tibi q[uo]d c[on]su-
DI XX^r, es t[em]p[or]e. Ut ma-
le dicere. q[uo]d ne
proponit ino lec[t]uriz anno
veritatem re vel odio d[icit]ur
nus h[ab]et. g[ra]m[m]atica
secur[er]e. 18°. d[icit]ur.
L[et]terat[ur]a duplex e certi-
tudo. s[ecundu]m scie[r]t[er]e et co-
lecture. certitu-
dine scie[n]tia nem[us]
bz n[on] regula/
Augusti 103, certitudine
aut plecture bz
q[uo]d lan[gu]is penitus ex
ei prospera artu-
deat. tuc signu[m] e
q[uo]d dolor suus est
er dei gra[n]t et at-
fectione terrena
Utraq[ue] barum
certitudine carce-
q[uo]d in fine penitentia
scra p[ro]nia. q[uo]d ma-
gis bz ronez ad
oppolitru[m] q[uo]d ad
ppositu[m].
b *Et in q[ua]c[u]p die inuocet de-
assis. Ut hoc eu-
s illua. Nicho-**

Liquorit tēpus penitentie in
choande. **L**ieduz
est etiā q̄ ips pñia
est ylq̄ extremit̄
articulū vite. **U**n leo papa. **M**e-
mo est despand' dū i hoc corpe
constitut' ē. q̄r nōmūq̄ qd diffi-
dentiā etatis differt. cōlilio ma-
turiō pñific. **A**ug. in de pñiam
differēb' ita scribit. Si q̄s po-
sit in vltia necessitate voluerit
accipe pñiam et accipit. et mox re-
cōciliat et hinc vadit fateor vo-
bis nō illū negam. q̄b perit. sed
nō pñiumus q̄ bene hic exit.
Si lecur' hic exierit ego nescio
pñiam dare possim'. securita-
tē vero nō. **M**ūqd dico dñabili
sed nec dico liberabit. **U**lis gā
dubio liberari. age penitentiā
dū sanus es. **S**ic agis dico ti-
bi q̄ securus es. q̄ pñiam egist
corpe quo peccare potuisti. **S**o-
vis agere pñiam qñ iaz peccare
nō potes. **P**ctā te dimisserūt non

est. Et quoniam necesse est hominem quantumcumque sit magnus, iudicare cum deo, et in iudicio ei inferiorum. Quoniam ad hoc iudicium quilibet potest quantumcumque sit magnus dare aliis superias se iurisdictioem. Sed quodlibet talis sive oportet est, talis iurisdictio que arte certa ab platoenismo habet hoines in eis haberi non potest, neque alterius dare salvo iure iure dignitatis, ratione cuius potest dicere deo, tibi soli peccatum, et non potest alterius dare potestarem excommunicandi seipsum.

Poterit autem dare potest enim secundum communione agnitionis.
Ad illud quod obiectur de angelis q̄ non defecit
ad inferiores. Dicendum q̄ non est simile. quia angeli semper in sua dignitate persistunt. nec cadit in eis obscuratio peccati. et ideo non oportet eos ad inferiores descendere. Sed in ecclesiastica ierarchia secus est. quia peccant plati et subditur et ideo etiam oportet q̄ ipi subiiciantur inferioribus. quia etiam ipsi per culpam quod animo inferiores facti sunt. **A**ddidit illud quod ultimo obiectur de subdito alterius patet reponitio. quia non habet iurisdictiones in talē. nec talis p̄ ei dare cū alterius subicieatur. ut vñ sic uero nō valeret iste q̄ ei ex p̄teri nō p̄ se facere seruum martini. q̄ nec iste q̄ laborē. sic nec in p̄polito.

missionem venialium. Ifra dis. seq̄nt̄. solet etiā q̄ri v̄truz
post hanc viram. P̄ma ps̄ habet duas. In p̄ma agit
de oportunitate t̄pis rei p̄ceptu p̄nīe in se. In secunda in
compositiōne ad p̄tē sacerdotis. ibi. si vero queris de il
lo qui satissimōem inunterant̄. P̄ma pars h̄z duas
In p̄ma querit temp̄ p̄nīe inchoande. In sc̄da q̄rit de
p̄nīe ipsius satissimōis fine terminande. ibi. si vero que
ritur de illis qui in hac vita p̄niām r̄. Et in v̄traz p̄ie
primo proponit yē. Ita tamen. secundo confirmat per au
torūcas. m.

b tūj. tunc clama-
bunt & non exau-
diām. Et glo- su
per illud cīama
būt. si iera penit
tēta: ḡy q̄ dñs
nō sēp allīc. **B.** ps. cxl.
dōm q̄ inuoca-
tio p̄t venire et
duplēcī p̄ncipio
sc̄ extimore pes
ne. vel ex amore
diuine misericordie
Panū est scrut
tutis. thancū
uocatiōēm dñs
tu exaudiēt. se
nōdū c̄fūlatiōis
et veritatis. et
hanc inuocatio
nem exaudiit s̄m
illud ps. ppe est
dñs oībus iu-
cabitibus euzūs
C veritatis.
c **A**rbitrū tīz
libertatem que-
rit deus + yde-
leri possint com-
milia. Tidetur
nō bene dicere,
quia deus pōt
f. 3